

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát
Arabská 683, 160 66 Praha 6**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-2915/23-S
Sp. zn. ČŠIS-S-517/23-S

Název	Dětský domov se školou, středisko výchovné péče a základní škola Sedlec-Prčice
Sídlo	Luční 330, 257 91 Sedlec - Prčice
E-mail	info@ddsedlec.cz
IČO	61 660 116
Identifikátor	650 051 700
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Stanislav Urban
Zřizovatel	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Místo inspekční činnosti	Luční 330, Sedlec-Prčice Malé náměstí 1783, Benešov Masarykovo náměstí 1, Benešov
Inspekční činnost na místě	30. října – 1. listopadu 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaných školským zařízením podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících a prováděcích právních předpisů. Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů školského zařízení podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace (dále „školské zařízení“ nebo „zařízení“) vykonává činnost dětského domova se školou (dále „DDŠ“), střediska výchovné péče (dále „SVP“), základní školy (dále „škola“) a školní jídelny. Školské zařízení je koedukované.

Nejvyšší povolený počet lůžek v DDŠ i nejvyšší povolený počet žáků ve škole je 44. Výchovně vzdělávací činnost v DDŠ probíhá v šesti rodinných skupinách. Od tohoto školního roku jsou do zařízení umísťovány i děti se závažnými poruchami chování, proto byly zřízeny dvě rodinné skupiny pro děti s uloženou ochrannou výchovou. K datu inspekční činnosti byl evidenční stav v DDŠ 43 dětí, přítomno bylo 29 dětí, pět dětí mělo povolený pobyt mimo zařízení a devět dětí bylo na úteku. Ambulantní SVP evidovalo celkem 150 klientů.

Ve škole se vzdělává 38 žáků. Z tohoto počtu je 17 se speciálními vzdělávacími potřebami, dva jsou vzdělávání podle individuálních vzdělávacích plánů. Výstupy školního vzdělávacího programu jsou sníženy na minimální doporučenou úroveň u sedmi žáků.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Koncepce zařízení vychází z analýzy jeho vývoje, z dosažených pozitivních výsledků a současně reflektuje i nesplněné cíle. Ředitel zařízení (dále „ředitel“) při plánování své činnosti vychází z koncepčních záměrů, které dále rozpracovává, pravidelně aktualizuje a průběžně vyhodnocuje jednak v plánech výchovně vzdělávací činnosti a jednak v programech rozvoje osobnosti dítěte (dále „PRÓD“). Koncepce školy se vhodně soustředí na zlepšování personálních a materiálních podmínek ke vzdělávání a k realizaci podpůrných aktivit směřujících k dosažení co nejvyššího vzdělání žáků. Z hospitované výuky a rozhovorů s pedagogy vyplynulo, že většina z nich sdílí nastavenou koncepci. Ředitel vhodně delegoval pravomoci k řízení školy na svou zástupkyni a k řízení DDŠ na vedoucí vychovatelku. Vnitřní informační systém je založen na elektronickém systému a na osobním kontaktu jednotlivých aktérů vzdělávání a výchovy. Učitelé v souladu s nastavenými pravidly úzce spolupracují se skupinovými vychovateli a odbornými pracovníky, informace o vzdělávání žáků včetně hodnocení výsledků vzdělávání získávají vychovatelé a vedení zařízení každý den na společných setkáních, čímž pozitivně podporují průběh vzdělávání a kvalitu poskytované péče. Zákonní zástupci získávají informace o svých dětech telefonicky a při osobních jednáních.

Pedagogický sbor v zařízení není stabilizovaný a plně kvalifikovaný (odbornou kvalifikaci splňuje 73 % vychovatelů a pouze 40 % učitelů). Tento nedostatek měl ale minimální negativní vliv na průběh sledovaných pedagogických činností. Polovina pedagogů si potřebnou kvalifikaci doplňuje studiem. Začínajícím pedagogům je poskytována potřebná podpora zejména prostřednictvím uvádějících učitelů a vychovatelů, náslechnů a konzultací. Od předešlé inspekční činnosti ve školním roce 2019/2020 se snížil věkový průměr pedagogického sboru, což má pozitivní vliv na využívání informačních a komunikačních technologií v životě zařízení. Kontrolní a hospitační činnost je plánovaná a metodicky jednotná. Důležitým nástrojem k řešení častých problémových situací v žákovských kolektivech jsou neformální operativní konzultace pedagogických pracovníků s vedením školy. Jednání pedagogické rady a provozní porady jsou funkční.

Plán dalšího vzdělávání ředitel vypracoval v souladu s hlavním cílem vzdělávání, ale i studijními zájmy jednotlivých pedagogů. Hlavním záměrem je dokončit studia pro dosažení odborné kvalifikace u pedagogů, kteří ji nesplňují. V loňském a letošním

školním roce se pedagogové vzdělávali v oblasti prevence rizikového chování, informační gramotnosti, psychosociálních dovedností a v kurzu znakové řeči.

Činnost školního poradenského pracoviště zajišťují školní psychologka, výchovný poradce, školní metodik prevence, etoped a speciální pedagog. Poskytují poradenské služby dětem, žákům i pedagogům školy i školského zařízení. Děti i žáci mají možnost individuálních konzultací, probíhají intervenční programy ve třídách a rodinných skupinách i ve spolupráci s dalšími externími organizacemi. Pravidelné odborné činnosti etopeda a psychologky umožňují korekci disociálních vztahů a postojů dětí, umožňují změnu jejich hodnotového systému a napomáhají jim se začleněním do nové sociální skupiny. V oblasti podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami byly zjištěny nedostatky. Příležitost ke zlepšení v této oblasti je v důsledném vyhodnocování účinnosti nastavených podpůrných opatření a jejich následných úpravách a realizaci ve výuce.

Školské zařízení má velmi dobré prostorové a materiální předpoklady pro realizaci svých školních vzdělávacích programů (dále „ŠVP“). Vzdělávání i další činnosti probíhají v pěti zánovních budovách v areálu zařízení. Jednotlivé rodinné skupiny jsou přizpůsobeny běžným bytovým jednotkám. Prostory rodinné skupiny pro děti s uloženu ochrannou výchovou jsou oddělené od ostatních rodinných skupin. Vnitřní vybavení i materiální podmínky jsou udržovány a pravidelně obnovovány. Děti v zařízení mají prostor, kde si mohou uchovávat své osobní věci uzamčené s možností volného přístupu k nim. Všechny prostory školy jsou čisté, estetické a účelně vybavené. Výuka probíhá v kmenových i odborných učebnách vybavených stavitelnými žakovskými židlemi i stoly, názornými pomůckami. Třebaže jsou prezentační technikou vybaveny pouze čtyři učebny (kmenová, ICT, dvě s interaktivními tabulemi), její využívání je intenzivní prostřednictvím změny učebny na příslušnou výuku. K výuce tělesné výchovy a sportování má škola výborné podmínky. Intenzivně je využívána tělocvična s lezeckou stěnou a multifunkční hřiště. Zařízení zapůjčuje žákům vhodnou výbavu na lyžování a cyklistiku. K výuce výtvarné výchovy slouží i keramická pec.

Školské zařízení v rámci plného hmotného zaopatření poskytuje dětem celodenní stravování ve školní jídelně. Zajištěna je pestrá strava s ohledem na získání a upevňování zdravých stravovacích návyků a celodenní pitný režim.

Hlavním zdrojem financování provozu zařízení jsou dotace poskytnuté ze státního rozpočtu, příjmy z vlastních zdrojů a sponzorské dary. Získané finanční prostředky byly účelně použity na obnovu materiálního vybavení, sportovní aktivity, výlety a prázdninové pobyty dětí.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Odpolední činnosti v DDS probíhaly podle týdenních plánů, které korespondovaly s nastaveným ročním plánem výchovně vzdělávacích činností a příslušného ŠVP. Důraz ve výchovně vzdělávací oblasti byl kladen na získání kompetencí, které dětem umožní dobré společenské zařazení a samostatný život. Důležitým aspektem rodinných skupin je poskytování takové míry autonomie, aby se každodenní život dětí co nejvíce přibližoval životu běžné domácnosti. Učí se samostatně hospodařit se svými peněžními prostředky, plánovat, nakupovat a zajišťovat stravu o víkendech i provádět běžné sebeobslužné práce spojené s chodem v rodinném prostředí. Při hodnocené činnosti rodinných skupin vychovatelé uplatňovali především obvyklé formy a metody práce. Posilování zodpovědnosti a samostatnosti dětí pro začlenění do běžného života je promyšlené a probíhá v úzké spolupráci dětí, vychovatelů a odborníků (psychologka, etoped). Účelem těchto cílených aktivit je pozitivní motivace dětí a korekce nevhodných forem chování.

Vychovatelé vycházeli v hodnocených činnostech z dosavadních znalostí osobnostních charakteristik dětí, respektovali jejich tempo a přistupovali k nim empaticky. Při komunikaci s vychovatelem vyjadřovaly děti vlastní názor a zpravidla respektovaly názor druhých, což se pozitivně projevilo přívětivou atmosférou v rodinných skupinách. Ke svému hodnocení, popřípadě k jiným záležitostem, které se jich týkaly, se měly možnost vyjadřovat, nebyly omezovány v přijímání návštěv ani ve vycházkách a dovolenkách.

Efektivita hospitované výuky ve škole byla rozdílná, bylo v ní většinou zaznamenáno příznivé klima, hodiny byly připravené, žákům byla poskytována účinná zpětná vazba. Sebehodnocení žáků bylo využito pouze v polovině hodin a vzájemné hodnocení až na výjimku uplatněno nebylo. Prezentační technika byla využívána učiteli na podporu názornosti téměř ve všech hodinách. Z výukových forem převažovala frontální výuka. Příležitost ke zlepšení spočívá v zařazování kooperativních forem vzdělávání, vrstevnické pomoci, práce žáků s informacemi a porovnávání jimi zjištěných skutečností z více zdrojů. S výjimkou jedné hodiny žáci přirozeně respektovali dohodnutá pravidla chování. Práce čtyř asistentů pedagoga pozitivně podporovala výuku žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Polovina hospitované výuky českého jazyka a literatury byla zdařilá, tematicky zaměřená, názorná, aktivizující metody výuky podporovaly dosažení vzdělávacího cíle. Důraz byl kladen na rozvoj souvislého vyjadřování, propojení učiva s běžným životem, etickou složku aj. Méně zdařilá výuka zahrnovala některé úlohy, které neodpovídaly schopnostem žáků, což se projevilo v nezájmu některých z nich a nedodržování nastavených pravidel. Výuka cizího jazyka žáky zaujala svou názorností a střídáním činností, zaměřena byla na rozvoj slovní zásoby. Vyučujícím se však nepodařilo navodit cizojazyčné prostředí, v komunikaci převažovala čeština. Pozitivem bylo zařazování audionahrávek rodilých mluvčích k rozvoji poslechu a čtení s porozuměním. Mluvní projevy žáků byly rozvíjeny méně, jejich dovednosti byly nízké. Většinou chybělo procvičování správné výslovnosti. Většina hospitované výuky matematiky a přírodovědných předmětů byla efektivní. Osvojování dovedností pozitivně ovlivňovala názornost a přiměřená náročnost. Důraz byl vhodně kladen na úskalí, s nimiž se žáci mohou v běžném životě setkat, využití jejich dříve získaných kompetencí, pochopení a procvičování nového učiva. Při výuce informatiky a výpočetní techniky všichni žáci pracovali se zájmem. Zaznamenána byla účinná samostatná práce žáků, frontální či individuální instruktáž vyučující. Žáci jsou systematicky vedeni k aplikaci osvojených poznatků v praxi včetně kyberbezpečnosti. Zvolené činnosti hospitované výuky tělesné výchovy odpovídaly věku i pohybovým schopnostem a dovednostem žáků. Učitel žáky v průběhu činností vhodně povzbuzoval, motivoval k lepším výkonům a instruoval. Žáci se aktivně zapojovali do nabízených činností. V tematicky zaměřené výtvarné výchově byla vhodně rozvíjena fantazie žáků při práci s keramickou hlinou. Při tvorbě byli nápádití a zruční. Jejich zdařilé výrobky, si vrstevnický navzájem zhodnotili.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Systém hodnocení v celém zařízení je postaven na kladné motivaci, oceňuje pozitivní chování a přispívá k socializaci a resocializaci dětí. Těm je každý den poskytována zpětná vazba k jejich chování a k plnění povinností v podobě kombinovaného bodového a slovního hodnocení. Děti mají možnost se ke každému hodnocení vyjádřit, čímž jsou posilovány jejich komunikační kompetence a jsou tak přirozeně vedeny k sebereflexi. Většina dětí má při příchodu problém v dodržování režimu, proto jsou všechny činnosti přesně rozvrženy v čase, pravidelně se střídají a zároveň nabízejí pro děti i potřebnou rozmanitost. Během

týdne jsou děti hodnoceny v oblastech vyplývajících z cílů PROD s důrazem na podporu rozvoje klíčových kompetencí, schopností a dovedností.

Na vedení zařízení se formou spolusprávy podílí také děti, pravidelné jsou schůzky zástupců jednotlivých rodinných skupin s vedoucí vychovatelkou. Řešena byla témata jako je jídelníček školní jídelny, nákupy elektroniky do skupin apod.

Zařízení vykázalo v loňském školním roce poměrně vysoké množství útěků dětí. Jedná se zpravidla o krátkodobé útky, nenávraty z dovolenky, ale evidovány jsou i útky dlouhodobé. Zařízení analyzuje důvody útěků, realizuje individuální terapeutické rozhovory s dětmi po útěku, ale nedaří se tuto situaci výrazně zlepšit.

Ve škole jsou pravidelně sledovány a vyhodnocovány výsledky vzdělávání žáků. Průběžně se monitoruje a hodnotí chování žáků prostřednictvím každodenních jednání pedagogů a v pedagogické radě. Škola neměla ve školním roce 2022/2023 neprospívající žáky. Čtyři žáci nebyli klasifikováni z důvodu vysoké absence, žádný z žáků nedosáhl vyznamenání. Žákům ohroženým školní neúspěšností škola pomáhá formou konzultací a doučování. Z celkové klasifikace školního roku 2022/2023 je patrné, že žákům činí obtíže zejména přírodovědné předměty, matematika a jazyky. Naopak se jim daří v informatice a většinou i ve výchovách. Efektivně jsou využívány příkladné materiální podmínky pro výuku tělesné výchovy, žáci jsou tak úspěšní v soutěžích v běžeckém a alpském lyžování, cyklistice či stolním tenisu.

Vysoké procento žáků má předpoklady k trvalému školnímu neúspěchu. Z chování bylo na ve druhém pololetí školního roku 2022/2023 hodnoceno 19 žáků (46 % z celkového počtu) sníženým stupněm z chování převážně z důvodu neomluvené absence ve výuce způsobené častými útky. Projevy rizikového chování jsou důsledně řešeny jednotným působením pedagogických pracovníků a jejich spoluprací se školním poradenským pracovištěm. Příznivé je, že počty uložených kázeňských opatření výrazně nepřevyšují počty pochval, jimiž jsou žáci vhodně motivováni.

Děti mají možnost vycházek, a to jak samostatných, tak s asistencí, dále pravidelných návštěv, dovolenek a styku se svými rodinnými příslušníky. Kromě možnosti návštěv zákonných zástupců v zařízení je běžný kontakt telefonický i písemný. Tento způsob přirozenou formou přivádí děti k promyšlenému plánování času, napomáhá dodržování řádu a pravidel, což v konečném důsledku může podpořit úspěšný přechod dítěte zpět do běžného života.

Ambulantní oddělení střediska výchovné péče zabezpečuje pro svoji spádovou oblast individuální i skupinové speciálně pedagogické a psychologické služby dětem s rizikem poruch chování nebo s již rozvinutými projevy poruch chování a negativních jevů v sociálním vývoji se zaměřením na výchovné, rodinné, školní a psychické problémy a zneužívání návykových látek. Rovněž zajišťuje výchovné poradenství a rodinné konzultace.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Snížil se věkový průměr pedagogického sboru, zintenzivnilo se využívání informačních a komunikačních technologií. Přetrvává nízká odborná kvalifikovanost pedagogů v základní škole.

Silné stránky

- Ve škole jsou efektivně využívány velmi dobré materiální podmínky pro výuku tělesné výchovy, což dokládají dobré výsledky žáků ve sportovních soutěžích. (2.3)
- Pravidelné kvalitní odborné činnosti etopeda a psycholožky umožňují korekci disociálních vztahů a postojů dětí, umožňují změnu jejich hodnotového systému a napomáhají jim se začleněním do nové sociální skupiny. (4.3)
- Všichni pedagogové zařízení společně s odbornými pracovníky v souladu s nastavenými pravidly intenzivně spolupracují a komunikují, čímž pozitivně podporují průběh vzdělávání a kvalitu poskytované péče. (3.3)

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- V hospitované výuce v základní škole nebyla dostatečně využívána práce žáků s informacemi a porovnávání zjištěných skutečností z více zdrojů. (4.2)
- Žáci nebyli vedeni k vrstevnické spolupráci při řešení uložených úkolů. (4.4)
- Nedostatky byly zjištěny v práci školního poradenského pracoviště v oblasti podpory žáků se speciálně vzdělávacími potřebami. (6.2)
- Zařízení eviduje vysoké množství útěků, které narušují kontinuitu výchovně vzdělávací činnosti. (5.2)

Doporučení pro zlepšení činnosti školy / školského zařízení

- Do výuky v základní škole zařazovat práci žáků s informacemi a porovnávání zjištěných skutečností z více zdrojů.
- Žáky vést k vrstevnické spolupráci při řešení uložených úkolů.
- Důsledně vyhodnocovat účinnost nastavených podpůrných opatření v základní škole pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, následně je upravovat a realizovat ve výuce.
- Vypracovat a realizovat efektivní systém pro snížení počtu útěků dětí ze zařízení.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školského zařízení ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Úplné znění zřizovací listiny Dětského domova se školou, střediska výchovné péče a základní školy Sedlec-Prčice, včetně dodatku (změna názvu organizace), čj. MSMT-7788/2021-1

2. Jmenování na pracovní místo ředitele Dětského domova se školou, základní školy a školní jídelny, Sedlec-Prčice, Luční 330, čj. MSMT-10193/2018-2 s účinností od 1. srpna 2018
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení k datu inspekční činnosti
4. Školní vzdělávací program pro Dětský domov se školou na školní rok 2023/2024, platný od 1. září 2023
5. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti, týdenní programy výchovných činností na školní rok 2023/2024, rok k termínu inspekční činnosti
6. Školní řád a vnitřní režim základní školy (včetně tří příloh), aktualizovaný s účinností z 1. září 2022, vnitřní řady DDŠ a SVP, aktualizovaný 1. září 2023
7. Elektronický systém EVIX, Škola OnLine – přihlašovací údaje pro zákonné zástupce žáků, vzorek
8. Knihy denní evidence vedené ve školním roce 2019/2020, výběr k termínu inspekční činnosti
9. Koncepce rozvoje DDŠ
10. Osobní spisy dětí včetně návrhů specifických výchovných a vzdělávacích potřeb stanovených v programu rozvoje osobnosti dítěte vedené ve školním roce 2022/2023, výběr k termínu inspekční činnosti
11. Kniha úředních návštěv a Kniha ostatních návštěv vedené v kalendářním roce 2022 a 2023, k termínu inspekční činnosti
12. Organizační řád základní školy, účinnost od 1. září 2022
13. Plán kontrolní a hospitační činnosti (včetně záznamových archů z hospitace ve výuce – vzorek), školní rok 2023/2024
14. Školní matrika základní školy, stav k termínu inspekční činnosti, vzorek
15. Záznamy z pedagogické rady základní školy, školní roky 2022/2023 a 2023/2024
16. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2022/2023
17. Rozvrh vyučovacích hodin, školní rok 2023/2024, k termínu inspekční činnosti
18. Třídní knihy základní školy, školní rok 2023/2024, k termínu inspekční činnosti
19. Dokumentace školního poradenského pracoviště, DDŠ, SVP a ZŠ, školní roky 2022/2023, 2023/2024 (zřízení, plány výchovného poradce, preventivní strategie školy zahrnující preventivní program školy, strategii překonávání školní neúspěšnosti, krizový plán školy, doporučení školských poradenských zařízení pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, strategie překonání školního neúspěchu, plány překonání školního neúspěchu, vzorek aj.)
20. Výkaz o základní škole M3 podle stavu k 30. září 2023
21. Webové stránky školy: www.ddsedlec.cz
22. Plány dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků zařízení ve školním roce 2022/2023 a 2023/2024
23. Personální dokumentace pedagogických pracovníků - vzorek (doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání, výpisy z rejstříku trestů, psychologická vyšetření) a nepedagogických pracovníků (výpisy z rejstříku trestů)
24. Doklady potřebné k hodnocení ekonomických podmínek za období let 2022 a 2023
25. Dokumentace potřebná k ověření zajištění bezpečnosti dětí v době jejich pobytu v zařízení, knihy úrazů dětí, záznamy o úrazech, školní roky 2021/2022, 2022/2023 a 2023/2024

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jiří Holomek, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Marie Richterová, školní inspektorka

PhDr. Marina Ulbertová, školní inspektorka

Bc. Jana Jungerová, kontrolní pracovnice

27. 11. 2023